

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет корекційної педагогіки та психології

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 5 від «06» березня 2018 р.
Голова Приймальної комісії
Андрущенко В.П.

Програма додаткового вступного випробування (співбесіди)

з дисципліни «Вступ до спеціальності

«Спеціальна освіта» і педагогічна деонтологія»

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,

при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра

на базі здобутого ступеня бакалавра/

освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(за освітньо-професійною програмою-1 рік 4місяці,

за освітньо-науковою програмою-1 рік 9місяців,

за освітньо-професійною програмою-1 рік 10місяців)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Дисципліна "Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія" – основний предмет з циклу професійної та практичної підготовки, які вивчаються на факультеті корекційної педагогіки та психології.

У Державній національній програмі "Освіта" (Україна XXI століття) наголошується на необхідності розвитку і самореалізації особистості як головної умови навчання, виховання, інтеграції та адаптації підростаючих поколінь у суспільстві.

Демократизація і гуманізація суспільства зумовлюють актуалізацію проблеми пошуку та залучення до арсеналу педагогічних засобів корекції вад дитини з обмеженими можливостями інтерактивних методів корекційно-виховної роботи, використання сучасних технологій у навчальному та виховному процесі.

У зв'язку з цим роль корекційно-виховної діяльності в умовах спеціальних освітніх закладів потребує нового її усвідомлення як у контексті формування загальнолюдських та національних цінностей осіб з інтелектуальними порушеннями, так і в контексті щодо створення ефективних умов для їх навчання, виховання та саморозвитку.

«Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» – процес вивчення дітей з психофізичними вадами, професійний обов'язок корекційного педагога у справі навчання і виховання дітей з психофізичними вадами.

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія» є ознайомлення майбутніх педагогів з корекційною педагогікою як наукою, яка вивчає особливості розвитку, навчання, виховання дітей з психофізичними порушеннями, та деонтологією – наукою про обов'язки людини перед людиною і суспільством взагалі.

Основні завдання вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія»:

- розкрити сутність корекційної педагогіки та деонтології як самостійних галузей у системі педагогічних наук, їх зв'язок з іншими науками;

- ознайомити майбутніх фахівців з основними категоріями дітей з психофізичними вадами, з системою спеціальних навчально-виховних закладів для них, акцентуючи увагу на особливостях навчально-виховної роботи з різними категоріями дітей, які мають відхилення в розвитку;

- розкрити вплив фахівця-корекційного педагога на усвідомлення сімейних проблем, соціально-реабілітаційні аспекти деонтології.

Сучасна підготовка спеціаліста – корекційного педагога вимагає сформованості певних компетентностей:

- оволодіння науковою комунікацією;
- здатність до розуміння впливу біологічних чинників на подальший психічний розвиток дитини з психофізичними порушеннями;
- здатність до розуміння впливу наявних серйозних відхилень у розвитку дитини для створення спеціальних умов навчання та виховання;
- базові уявлення про типи дизонтогенетичного розвитку, загальні та специфічні особливості психофізичного розвитку дітей;
- базові уявлення про принципи організації та функціонування спеціальних закладів освіти різних типів; про методи і прийоми навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням їх пізнавальних можливостей та перспективи розвитку;
- базові уявлення про специфіку роботи корекційного педагога; володіння чіткою деонтологічною позицією щодо дітей з особливостями психофізичного розвитку.

За навчальним планом спеціальності 6.010105. Корекційна освіта вивчення курсу "Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія" передбачено у першому семестрі на першому курсі, навчальний матеріал розподілений на 4 модулі. У тематичному плані розподілені години кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів.

Навчальним планом передбачено 3 кредити – 90 години. З них 14 годин - лекційних, 8 годин - практичних, 12 годин – лабораторних, та 56 годин самостійної роботи. Контрольні заходи (модульний контроль) та залік.

Вивчення навчальної дисципліни "Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» і педагогічна деонтологія" базується на принципах кредитної модульно-рейтингової системи навчання, яка забезпечує систематичну роботу студентів, використанням модульної технології навчання та рейтингового оцінювання в якості засвоєння навчального матеріалу.

Програма включає в себе питання до екзамену, список літератури. Також студенти повинні постійно використовувати періодичну пресу.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ДОДАТКОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
0-99 бали	<i>Низький</i>	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати.
100-139 балів	<i>Задовільний</i>	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
140-169 балів	<i>Достатній</i>	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.
170-200 балів	<i>Високий</i>	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.

Якщо абітурієнт під час творчого конкурсу набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Модуль I

Загальні питання психокорекційної педагогіки

Тема 1. Предмет, завдання і методи психокорекційної педагогіки

Зміст теми:

- Психокорекційна педагогіка – галузь педагогічної науки.*
- Предмет і завдання психокорекційної педагогіки.*
- Основні методи психокорекційної педагогіки.*
- Зв'язок психокорекційної педагогіки із суміжними науками.*

Тема 2. Загальна характеристика «аномальних дітей»

Зміст теми:

- Сутність поняття «аномальні діти».*
- Основні категорії «аномальних дітей».*
- Структура та особливості процесу аномального розвитку дитини.*
- Причини порушень аномального розвитку дитини.*
- Загальна характеристика типів спеціальних закладів.*

Модуль II

Діти з порушеннями мовлення, із сенсорними порушеннями

Тема 1. Характеристика дітей із сенсорними порушеннями

Зміст теми:

- Діти з порушеннями слуху.*
- Роль слуху в розвитку дитини.*
- Характеристика категорій дітей з порушеннями слуху.*
- Методи дослідження слуху.*
- Діти з порушеннями зору.*
- Значення зорового аналізатора у розвитку дитини.*
- Причини, ступінь та види порушення зору.*
- Соціальна адаптація дітей з порушеннями зору.*
- Профілактика порушень зору у дітей.*

Тема 2. Діти з порушеннями мовлення

Зміст теми:

1. *Фактори, що зумовлюють мовленнєві порушення.*
2. *Характеристика класифікацій мовленнєвих порушень.*

Модуль III

Характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями, з затримкою психічного розвитку, з порушенням опорно-рухового апарату, поведінки, комплексними дефектами, дітей з раннім дитячим аутизмом

Тема 1. Характеристика дітей з інтелектуальними порушеннями

Зміст теми:

1. *Причини виникнення лігофренії.*
2. *Поняття розумової відсталості.*
3. *Характеристики різних класифікацій.*
4. *Особливості розвитку мислення та мовлення дітей інтелектуальними порушеннями.*
5. *Типизація закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями.*

Тема 2. Діти із затримкою психічного розвитку

Зміст теми:

1. *Поняття «затримка психічного розвитку» та її класифікація.*
2. *Причини виникнення затримки психічного розвитку у дитини.*
3. *Особливості розвитку дитячої психіки.*
4. *Деякі особливості корекційно-виховного процесу у закладах для дітей із затримкою психічного розвитку.*

Тема 3. Діти з порушенням опорно-рухового апарату, поведінки, комплексними дефектами

Зміст теми:

- Діти з порушеннями опорно-рухового апарату.*
- Етіологія дитячого церебрального паралічу.*
- Класифікація і форми ДЦП.*
- Особливості розвитку фізичного стану та мовлення у дітей з дитячим церебральним паралічем.*
- Діти з порушеннями поведінки.*
- Діти з комбінованими дефектами.*

Тема 4. Загальна характеристика дітей з раннім дитячим аутизмом

Зміст теми:

- Характеристика синдрому раннього дитячого аутизму.*
- Причини виникнення дитячого аутизму.*
- Особливості розвитку мовлення та мислення у дітей з РДА.*
- Корекційний вплив на розвиток дітей з РДА.*

Модуль IV

Предмет, завдання і методи деонтології. Соціально-педагогічна віктимологія

Тема 1. Предмет, завдання і методи деонтології

Зміст теми:

- Деонтологія як наука.*
- Предмет і завдання деонтології.*
- Методи педагогічної деонтології.*
- Зв'язок деонтології із суміжними науками.*
- Професійні вимоги до педагога: мета діяльності педагога; етичний кодекс фахівця; права і обов'язки педагога.*

Тема 2. Соціально-педагогічна віктимологія

Зміст теми:

- Віктимологія – галузь соціальної педагогіки.*
- Жертви несприятливих умов соціалізації.*
- Визначення понять «віктимогенність», «віктимізація», «віктимність».*
- Напрямки і форми роботи з різними групами людей, що стали жертвами соціалізації: сироти; інваліди; бездомні.*

Тема 3. Сім'я і школа – головний об'єкт педагогічної роботи

Зміст теми:

- Характеристика сім'ї.*
- Соціальні проблеми сучасної сім'ї.*
- Виховання дітей у сім'ї.*
- Роль школи у процесі соціалізації особистості.*
- Система і загальна характеристика соціальних служб в Україні.*

Соціальна робота із «групами ризику»:

- Характеристика класифікацій соціальних служб.*
- Положення про діяльність співробітників соціальних служб.*
- Категорії людей, які віднесені до «групи ризику».*
- Соціальна робота з різними категоріями людей.*

- 4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**

5. СТРУКТУРА ЗАВДАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
Факультет корекційної педагогіки та психології**

Ступінь : «Магістр»

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

На базі ступеня: «Бакалавр»

ОКР «Спеціаліст»

**Вступне додаткове
випробування**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Зміст і завдання корекційної роботи з дітьми з раннім дитячим аутизмом.
2. Сучасні напрями розвитку системи спеціальної освіти.
3. Особливості корекційної роботи, спрямованої на координацію елементарних рухів при дитячому церебральному паралічі.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова

Протокол № _____ від « _____ » 2018р.

Голова фахової комісії _____ / **Синьов Віктор Миколайович** /
Підпис Прізвище, ім'я, по-батькові

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література

1. Боскис Р. М. Глухие и слабослышащие дети. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1963.
2. Гуртом протибідиди. / Корисні поради, адреси, довідникові матеріали, інформація до роздумів для усіх, хто оцінює особу. – Київ, 2001. – 104 с.
3. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528 с.
4. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання: Навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів / Т. Д. Ілляшенко, Н. А. Бостун, Т. В. Сак. – К.: ІЗМН, 1997. – 128 с.
5. Єременко І.Г., Вавіна Л.С., Мерсіянова Г.М. Диференційоване навчання в допоміжній школі. – Київ: Рад. Школа, 1978.- 142с.
6. Єременко І.Г., Турчинська В.І. Готовність розумово відсталих дітей до навчання в допоміжній школі. - К.: Рад.школа, 1981-101с.
7. Затримка психічного розвитку у дітей: Метод. рекомендації / Укл. Т. Д. Ілляшенко, М. В. Рождественська. – К.: ІЗМН, 1996. – 96 с.
8. Земцова М. И. Учителю о детях с нарушениями зрения. – М.: Просвещение, 1973. – 159 с.
9. Ілляшенко Т. Д., Стадненко Н. М. Аномальна дитина в школі: Навч. метод. посібник. – К.: ІСДО, 1995. – 120 с.
10. Коган В. Е. Аутизм у дітей. – М., 1981.
11. Лебединская К. С., Никольская О. С., Баенская Е. Р. и др. Дети с нарушениями общения: Ранний детский аутизм. – М., 1989.
12. Логопедія. Підручник, друге видання, перероблене та доповнене / За ред. М. К. Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.
13. Методичні рекомендації до вивчення особливостей інтелектуального дефекту у дітей з церебральним паралічем / Укл. М. В. Рождественська. – К.: ІЗМН, 1996. – 40 с.
14. Мещеряков А. И. Слепозглухонемые дети. Развитие психики в процессе формирования поведения. – М.: Педагогика, 1974.

15. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики: Учебник для студентов высших педагогических учебных заведений – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Академический проект, 2001. – 416 с.
16. Основиспеціальної дидактики / За ред. доктора пед. наук, професора І. Г. Єременка – 2-е вид. – К.: Рад.школа, 1986. – 200 с.
17. Основы специального обучения слабослышащих детей. / Под ред. Р. М. Боскис. – М.: Просвещение, 1977.
18. Синьов В. М., Коберник Г. М. Основидефектології: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
19. Синьов В. М., Матвеева М. П., Хохліна О. П. Психологіярозумововідсталодитини: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 359 с.
20. Специальная психология: Учеб. пособие / Под научн. ред. Л. М. Шипицыной. – СПб.: Речь, 2003. – 216 с.
21. Спеціальнапедагогіка: Понятійно-термінологічний словник / За ред. академіка В. І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
22. Тетерский С. В. Введение в социальную работу: Учебное пособие. – М.: Академический проект, 2000. – 496 с.
23. Феоктисова В. А. Хрестоматия по истории тифлопедагогики. – М.: Просвещение, 1981. – 168 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)